

Wrocław, 20 września 2001 roku

WK.0913/320/K-34/01

**Pan
Tadeusz Śleboda
Wójt Gminy Marcinowice**

**ul. J. Tuwima nr 2
58 - 124 Marcinowice**

Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie przepisów art. 1 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz. U. z 2001 r. Nr 55, poz. 377), przeprowadziła w okresie od 7 czerwca do 7 września 2001 r. kompleksową kontrolę gospodarki finansowej Gminy Marcinowice.

Kontrolą objęto losowo wybrane i udokumentowane operacje finansowo - gospodarcze dokonane w 2000 r. i I półroczu 2001 r. w zakresie wydatków budżetowych, w tym inwestycyjnych, prawidłowość i skuteczność realizacji dochodów własnych z tytułu podatków i opłat lokalnych oraz gospodarowania mieniem komunalnym, prawidłowość stosowania procedur w losowo wybranych postępowaniach o udzielenie zamówienia publicznego na realizację zaplanowanych w budżecie zadań inwestycyjnych oraz wydatków na zakup materiałów i usług.

W wyniku kontroli stwierdzono, że stan organizacyjny Urzędu a także przepisy wewnętrzne zapewniały - od strony formalnej - prawidłową realizację zadań Gminy.

Pracownicy pionu finansowo - budżetowego terminowo ustalali należności z tytułu dochodów budżetowych, stosując przy wymierzaniu poszczególnych podatków stawki ustalone przez Radę Gminy oraz systematycznie egzekwowali zaległości podatkowe.

Nakazy płatnicze doręczano w terminach umożliwiających podatnikom uregulowanie zobowiązania podatkowego zgodnie z przepisami prawa.

Zbywania nieruchomości stanowiących mienie komunalne dokonywano zgodnie z przepisami ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. Nr 115, poz. 741, z późn. zm.) i uchwał Rady Gminy, ustalając cenę nieruchomości na podstawie jej wartości określonej przez rzeczoznawcę majątkowego.

Dokonane wydatki budżetowe udokumentowano prawidłowymi dowodami księgowymi.

Wpływy z poszczególnych źródeł dochodów oraz dokonane wydatki budżetowe zaliczano do poszczególnych podziałek klasyfikacji budżetowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

Niezależnie od przytoczonych pozytywnych działań, ustalenia kontroli wykazały występowanie nieprawidłowości i uchybień będących następstwem niewłaściwej interpretacji

przepisów prawa, niewystarczającej dbałości w ich przestrzeganiu oraz niedostatecznej kontroli funkcjonalnej sprawowanej przez osoby na stanowiskach kierowniczych Urzędu.

Kontrola wykazała, że prowadzone przy użyciu stosowanych w referacie finansowo - budżetowym programów komputerowych księgi rachunkowe nie zapewniały wymaganej przepisami art. 24 ust. 4 ustawy z 19 listopada 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 121, poz. 591, z późn. zm.) poprawności dokonanych w nich zapisów, dotyczących stanów należności i zobowiązań oraz działania stosowanych procedur obliczeniowych.

Przy udzieleniu zamówień publicznych na dostawę samochodu osobowo - dostawczego i materiałów budowlanych naruszono tryb postępowania, określony przepisami art. 69 ustawy z 10 czerwca 1994 r. o zamówieniach publicznych (Dz. U. Nr 76, poz. 344, z późn. zm.), poprzez wybór ofert niespełniających kryterium najniższej ceny.

W wyniku niewystarczającej dbałości w przestrzeganiu przepisów prawa, ustalono w umowie na rzecz wykonawcy zamówienia publicznego na dostawę i wymianę okien w budynku Urzędu Gminy wynagrodzenie wyższe od wynikającego z treści oferty, czym naruszono zasadę postępowania wyrażoną przepisem art. 76 ust. 1 ustawy o zamówieniach publicznych zakazującej wprowadzania nowych postanowień do umowy, niekorzystnych dla zamawiającego, jeżeli przy ich uwzględnieniu należałoby zmienić treść oferty.

Ponadto stwierdzono, że umowy o udzielenie wytypowanych do kontroli zamówień publicznych zawierał jednoosobowo Wójt Gminy, przekraczając - określony przepisem art. 46 ust. 1 i 2 ustawy z 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74 z późn. zm.) oraz § 37 Statutu Gminy - zakres upoważnienia do składania w imieniu Gminy oświadczeń woli.

Niewłaściwa interpretacja przepisów prawa spowodowała również pobranie przez Gminę subwencji wyrównawczej o kwotę 12.435 zł. wyższej od należnej, oraz pobranie części subwencji rekompensującej utracone w 2000 r. dochody z tytułu ustawowych ulg i zwolnień określonych w ustawie o jednostkach badawczo – rozwojowych, wyższej od należnej o 989 zł.

Podkreślenia wymaga natomiast fakt, że jeszcze w trakcie trwania kontroli podjęte zostały działania mające na celu usunięcie stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości poprzez:

- wyegzekwowanie od jednostek organizacyjnych Gminy - zwolnionych przez organ stanowiący z opłacania podatku od nieruchomości - deklaracji w sprawie tego podatku,
- dokonanie korekty sprawozdania z wykonania podstawowych dochodów podatkowych Gminy za I półrocze 2000 r. i przekazanie skorygowanego sprawozdania Regionalnej Izbie Obrachunkowej we Wrocławiu,
- ustalenie przez Zarząd Gminy zasad składania oświadczeń woli związanych z prowadzeniem bieżącej działalności jednostki.

Pozostałe nieprawidłowości stwierdzone w toku kontroli dotyczyły:

1. W zakresie księgowości

- niedopełnienia przez kierownika jednostki obowiązku wynikającego z przepisów art. 10 ust. 1 i art. 17 ustawy o rachunkowości w zakresie ustalenia zasad wyceny aktywów i pasywów, zasad księgowania operacji gospodarczych dotyczących ewidencji obrotu materiałowego, metody prowadzenia kont ksiąg pomocniczych do konta 310 "Materiały", ich powiązania z kontem syntetycznym oraz metody prowadzenia kont ksiąg pomocniczych dla poszczególnych rzeczowych składników majątku.

2. W zakresie gospodarki pieniężnej

- wypłacania zaliczek na podstawie rozchodowych dowodów kasowych nie sprawdzonych merytorycznie oraz nie zatwierdzonych do wypłaty,
- braku potwierdzania na rozchodowych dowodach kasowych faktu wydania i przyjęcia środków pieniężnych,
- zaniechania ewidencjonowania przychodu kwitariuszy przychodowych i świadectw pochodzenia zwierząt, będących drukami specjalnego przeznaczenia.

3. W zakresie rozrachunków

- niezgodności stanu aktywów i pasywów jednostki wykazanego na kontach syntetycznych ze stanem wynikającym z kont ksiąg pomocniczych, świadczącej o braku uzgodnień zapisów ewidencji syntetycznej z ewidencją analityczną,
- nieegzekwowania terminowego rozliczania pobranych przez pracowników zaliczek.

4. W zakresie dochodów budżetowych

- dokonywania wymiaru podatku rolnego i od nieruchomości od osób fizycznych na podstawie danych innych niż zawarte w wykazach, bez wszczęcia postępowania w trybie przepisów Ordynacji podatkowej,
- ustalania liczby hektarów przeliczeniowych stanowiących podstawę opodatkowania podatkiem rolnym na podstawie przeliczników niezgodnych z ustalonymi przepisami art. 4 ust. 5 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity: Dz. U. z 1993 r. Nr 94 poz. 431 z późn. zm.) dla klasy użytków rolnych wynikających z ewidencji gruntów, co spowodowało wymierzenie zobowiązania pieniężnego w nieprawidłowej wysokości.

5. W zakresie wydatków budżetowych

- ustalenia dla Zastępcy Wójta dodatków: funkcyjnego i za długoletnią pracę niezgodnie z zasadami określonymi przepisami § 10 ust. 2 i § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z 26

lipca 2000 r. w sprawie wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin, starostwach powiatowych i urzędach marszałkowskich (Dz. U. Nr 61, poz. 707),

- niezaewidencjonowania w kartach drogowych i nierozliczenia 3,34 dm³ paliwa zakupionego do samochodu służbowego w maju i wrześniu 2000 r. oraz styczniu i lutym 2001 r., co świadczy o braku skutecznej kontroli funkcjonalnej sprawowanej przez kierownika referatu Organizacyjno - Administracyjnego i Spraw Obywatelskich,
- dokonania zwrotu kosztów podróży służbowych nie znajdujących potwierdzenia w wydanych przez pracodawcę poleceniach wyjazdu służbowego,

6. W zakresie gospodarowania mieniem komunalnym

- niewyżekwowania od pracownika rozliczenia z wydanych mu w 1992 i 1994 roku materiałów budowlanych o wartości 3.180,43 zł.

Te i inne nieprawidłowości opisane zostały szczegółowo w protokole kontroli z 7 września 2001 r..

Przedstawiając powyższe do wiadomości panu Wójtowi oraz uwzględniając działania podjęte już w czasie trwania kontroli, Regionalna Izba Obrachunkowa we Wrocławiu, działając na podstawie przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych, wnosi o podjęcie skutecznych działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz niedopuszczenie do ich ponownego wystąpienia w przyszłości, w szczególności poprzez:

1. Zapewnienie prawidłowości działania stosowanych przy użyciu programów komputerowych procedur obliczeniowych tak, by dokonane w księgach rachunkowych zapisy odzwierciedlały stan rzeczywisty.
2. Ustalenie zasad wyceny aktywów i pasywów jednostki oraz metod prowadzenia kont ksiąg pomocniczych dla poszczególnych rzeczowych składników majątku.
3. Bieżące analizowanie stanu należności i zobowiązań celem zapewnienia zgodności danych kont księgi głównej z danymi kont ksiąg pomocniczych.
4. Wypłacanie środków pieniężnych wyłącznie na podstawie zweryfikowanych i zatwierdzonych do wypłaty rozchodowych dowodów księgowych oraz dokumentowanie w rozchodowych dowodach kasowych faktu wypłacenia i przyjęcia środków pieniężnych, zgodnie z obowiązującą w tym zakresie instrukcją kontroli wewnętrznej.
5. Bieżące ewidencjonowanie przychodu i rozchodu druków specjalnego przeznaczenia, zgodnie z instrukcją ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania.

6. Podawanie w sprawozdaniach z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy pełnych danych o udzielonych w danym okresie sprawozdawczym - ulgach, zwolnieniach, odroczeniach i umorzeniach podatków.
7. Egzekwowanie od osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej składania deklaracji na poszczególne podatki w terminach określonych przepisami art. 6 ust. 8 ustawy z 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. Nr 9, poz. 31 z późn. zm.), art. 6a ust. 8 ustawy z 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (tekst jednolity: Dz. U. z 1993 r. Nr 94 poz. 431 z późn. zm.).
8. Prowadzenie systematycznej analizy i kontroli deklaracji podatku od nieruchomości i podatku rolnego pod kątem ich zgodności ze stanem faktycznym, stosownie do przepisów art. 272 pkt 3 Ordynacji podatkowej.
9. Dostosowanie wynagrodzenia Zastępcy Wójta do przepisów § 10 ust. 2 i § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z 26 lipca 2000 r. w sprawie zasad wynagradzania i wymagań kwalifikacyjnych pracowników samorządowych zatrudnionych w urzędach gmin (Dz. U. Nr 61 poz. 707), poprzez zaniechanie wypłacania dodatku za wieloletnią pracę oraz ustalenie dodatku funkcyjnego w wysokości proporcjonalnej do rzeczywistego czasu pracy.
10. Składanie w imieniu Gminy oświadczeń woli wyłącznie w granicach udzielonego upoważnienia, zgodnie z art. 46 ust. 1 i 2 ustawy o samorządzie gminnym i § 37 Statutu Gminy.
11. Realizowanie wyłącznie umów posiadających kontrasygnatę Skarbnika, stosownie do postanowień art. 46 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym.
12. Udzielanie zamówień publicznych zgodnie z określonymi ustawą o zamówieniach publicznych procedurami, obowiązującymi w ramach wybranego trybu postępowania.
13. Określanie przedmiotu zamówienia zgodnie z przepisami art. 17 ust. 1 ustawy o zamówieniach publicznych, tj. za pomocą obiektywnych cech technicznych i jakościowych.
14. Określanie wartości przedmiotu zamówienia publicznego w sposób wskazany przepisem art. 2 pkt 9 ustawy o zamówieniach publicznych.
15. Bieżące kontrolowanie realizacji wydanych poleceń wyjazdu służbowego celem wyeliminowania wydatków na podróże nie objęte zakresem polecenia.
16. Sprawowanie skutecznej kontroli w zakresie zużycia, ewidencjonowania i rozliczania paliwa.
17. Podjęcie działań mających na celu wyegzekwowanie od odpowiedzialnego pracownika, któremu wydano w latach 1992 i 1994 r. materiały budowlane o wartości 3.180, 43 zł, ich rozliczenia i ewentualnego zwrotu środków do budżetu.
18. Wykonywanie obowiązku wynikającego z przepisów § 36 rozporządzenia Ministra Finansów z 22 grudnia 1999 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o podatku od towarów i usług oraz o podatku akcyzowym (Dz. U. Nr 109, poz. 1245 z późn. zm.), dotyczącego wystawiania faktur za sprzedane mienie komunalne.

Stosownie do postanowień art. 9 ust. 3 i 4 powołanej wcześniej ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych proszę o poinformowanie Regionalnej Izby Obrachunkowej we Wrocławiu, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o wykonaniu wniosków lub o przyczynach ich niewykonania.

Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do Kolegium Izby.

Zastrzeżenie składa za pośrednictwem Prezesa Izby, właściwy organ jednostki kontrolowanej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego.

Podstawą zgłoszenia zastrzeżenia może być tylko zarzut naruszenia prawa poprzez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie.

Do wiadomości:

Pan
Andrzej Stawarski
Przewodniczący Rady Gminy
Marcinowice